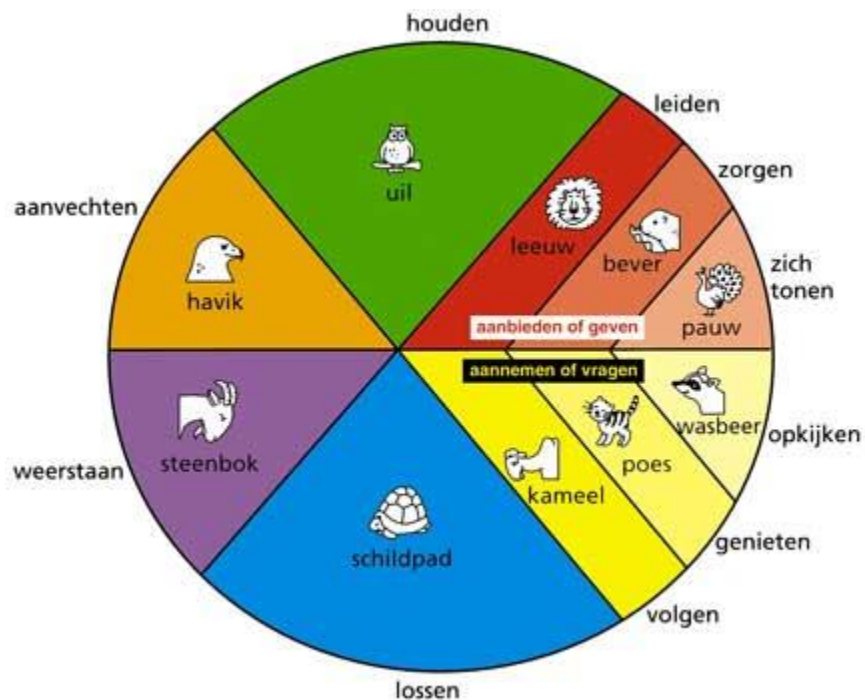

DE AXENROOS IN ONZE LAGERE SCHOOL

De axenroos bestaat uit tien dieren met verschillende eigenschappen. Het is een methode om kinderen inzicht te geven in hun gedrag en dat van de anderen.

Alle dieren hebben positieve eigenschappen die we aan de kinderen willen verduidelijken en aanleren omdat ze ertoe bijdragen dat kinderen sociaal vaardiger worden.

De tien dieren van de axenroos staan in een bepaalde relatie tot elkaar. Ze zijn elkaars tegenpool of ze vullen elkaar aan. Belangrijk is dat de kinderen zich niet beperken tot het zich eigen maken van de eigenschappen van één dier, maar variëren omdat de kwaliteiten van elk dier een meerwaarde kunnen betekenen in het omgaan met elkaar.

De leeuw is de leider

- Hij neemt de leiding, je kan op hem rekenen, maar hij rekent ook op jou.
- Hij geeft goede raad, maar dringt niets op.

Op school :

- Op school nemen de kinderen de leiding bij hoekenwerk, groepswork, het spelen op de speelplaats,... Ze leren inzien dat de leeuw geen betweter mag zijn, maar iemand die er voor zorgt dat zijn groep goed functioneert door duidelijk te zijn en respectvol om te gaan met iedereen.
- De kinderen weten wat de eigenschappen zijn van een goede leider en welke niet.

Een goedgehumtste leeuw

- uitleg geven
- een tip geven
- opdracht geven
- een voorstel doen
- regels geven
- toezicht houden

Een slechtgemtste leeuw

- bazig zijn
- dwingen
- leugens vertellen
- niet durven bevelen
- het altijd beter weten

Tips om thuis dit leeuwengedrag duidelijk te maken aan je kind :

Thuis neem jij als ouder de leiding. Je geeft je kind duidelijkheid door duidelijke, haalbare regels te hanteren.

Voor je kind is het zeer belangrijk om goed te weten waar de grenzen liggen.

Een kind dat opgroeit met een goede, vaste regelgeving (thuis, maar ook op school) heeft zichzelf beter in de hand en is meer zelfzeker.

- Jij als ouder bent thuis de leeuw, in de klas is dat de leerkracht. Je mag met recht van je kind verwachten dat het naar je luistert en meewerkt.
- Je kind leert dat afspraken en regels nageleefd en gerespecteerd moeten worden. Wanneer dit nu eens wel en dan eens niet moet, is dit voor je kind erg verwarrend.
- Overleg ook eens regelmatig met je gezin, zo krijgt je kind ook de mogelijkheid om een voorstel te doen. (uitstapjes, taakjes, ...

De kameel is de volger

- Hij houdt zich aan de regels en afspraken van de leeuw.
- Hij durft uitleg vragen.
- Hij is plichtsbewust.

Op school :

- Op school volgen de kinderen de instructies op van de leerkracht, hun klasgenoten en vriendjes op de speelplaats. Het is belangrijk dat er een evenwicht is, want iets opvolgen, betekent niet dat je jezelf volledig moet wegcijferen.

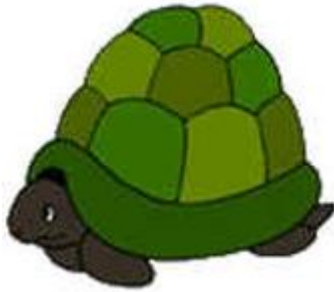
Tips om thuis kamelengedrag duidelijk te maken aan je kind :

Ik hou mij aan regels en afspraken :

- Leer je kind dat regels noodzakelijk zijn: in het verkeer, bij de sport, in de klas, bij het afval sorteren en ook thuis.
- Het loopt allemaal vlot als ieder gezinslid zich aan de afspraken houdt.
- Bij het vastleggen van regels en afspraken hou je als ouder wel rekening met de leeftijd en de vaardigheden van je kind.

Ik durf uitleg vragen :

- Je kind is van nature leergierig. Het wil weten hoe de wereld in elkaar steekt: 'Waarom?', 'Wat is dat?', 'Hoe werkt dat?'
Ga in op zijn vragen.
- Is je kind wat ouder: help hem bij het opzoeken van info. (boeken, bibliotheek, internet....)

De schildpad trekt zich terug en denkt na

- Hij zoekt de rust op.
- Hij reflecteert over wat hij doet en durft toegeven dat er iets fout was.

Op school :

- Op school vinden de leerlingen een rustige werkplaats in de schildpadhoek. Nadenken over wat er mis ging, kan in de time-out. Wie in alle rust wil eten, kan naar de stille refter. Een rustige omgeving helpt om na te denken, tot inzicht te komen,...

Tips om thuis dit schildpadgedrag duidelijk te maken aan je kind :

- Door na te denken over je eigen gedrag leer je jezelf beter kennen en besef je waar je goed en minder goed in bent.
- Kinderen trekken zich terug omdat ze na willen denken of omdat ze intens **verdrietig** zijn. Dit kan bv. zijn door het verlies van een dierbaar persoon of de dood van een huisdier.
Het is maar normaal dat het kind dan zijn hoofd laat hangen. Het heeft tijd nodig om met dit verlies om te leren gaan. Spreek erover met je kind.
- Je kind kan soms **angstig** zijn. Belangrijk is dat het weet dat 'bang zijn' een heel normaal gevoel is en dat jij als volwassene ook wel eens bang bent. Lach daarom zijn angsten nooit weg, maar laat je kind voelen dat je hem begrijpt. Als je kind iets mispeuterd heeft, probeert het zich er wel eens uit te praten met allerlei smoesjes: 'Ik heb dat niet gedaan!' of 'Die begon...', enz...
- Leer dat **fouten mag maken**, maar het ook moet **kunnen toegeven** dat het iets fout deed.

Sorry zeggen vraagt moed maar doet wel goed!

- Iedereen kan iets, maar niemand kan alles.
- Bij het verbeteren van een taak, een toets, op de training van de voetbal, bij het spelen van een computergame, leert je kind inzien dat het nog niet alles kan en dat het kan **bijleren uit de fouten die het maakt**.

De uil kan een geheim bewaren

- Hij houdt informatie voor zichzelf, je kan hem een geheim toevertrouwen.
- Hij houdt afstand en oordeelt niet te snel.

Op school:

- Is een kind bang, boos of verdrietig en vertelt het dat liever niet in de klasgroep, dan kan het een briefje in de uilenkoffer stoppen. De klasjuf zal dit discreet met de leerling bespreken en meehelpen om oplossingen te zoeken.
- We leren de kinderen om niet te snel te oordelen of de fouten van een klasgenoot te melden. Oordeel over een ander niet te snel, want een foutje maakt iedereen wel.

Tips om thuis dit uilengedrag duidelijk te maken aan je kind :

Zorg ervoor dat het kind thuis een plekje heeft voor zichzelf : een eigen kamer of hoekje. Dit is zijn domein. Heb er respect voor. Dit is het begin van de persoonlijke privacy.

Een geheim bewaren :

- We verklappen nog niet wat papa krijgt voor zijn verjaardag...
- Ik laat mijn kaarten niet zien bij een spelletje..
- Wat iemand mij in vertrouwen vertelt, mag ik niet verder vertellen.
- Roddelen daar doen we niet aan mee, want je kan er een ander serieus mee benadelen.

De poes is de genierter

- Ze kan met al haar zintuigen genieten van : geluiden, geuren, beelden, smaken, knuffelen,...
- Ze houdt er van als er voor haar wordt gezorgd.

Op school :

- Op school kunnen kinderen genieten van verhalen, taal- of rekenspelletjes, liedjes, de speeltijd, het contact met vrienden,...

Tips om thuis dit poezengedrag duidelijk te maken aan je kind :

- Samen genieten : Je kan genieten van elkaars nabijheid; een knuffel, een uitstapje, samen eten, samen een boekje lezen, een spel spelen,...
- Leer je kind dat het van hulp mag genieten, maar wat je zelf kan, hoef je niet aan iemand anders te vragen. Leer je kind dat genieten mag, maar dat je soms ook moet kunnen omgaan met een weigering, het uitstellen van een wens, een neen.
- Belangrijk is dat het kind zijn dankbaarheid leert tonen.

Een goedgemutste poes

- geniet van aandacht
- geniet van gezelschap
- is dankbaar en tevreden

Een slechtgemutste poes

- laat alles door een ander doen
- verwacht of eist steeds hulp

De bever zorgt voor iedereen

- Hij zorgt voor de anderen zodat ze kunnen genieten.
- Hij steekt graag zijn handen uit de mouwen.

Op school :

- Bevers zorgen heel graag voor anderen. Het doet hen plezier als anderen van hun zorgen genieten. Bevertjes herken je door hun 'geven'. Ze verzorgen graag de plantjes in de klas, helpen de juf met opruimen, zoeken de boekentas van een ander kind, ...

Een bever die te veel zorgt, ergert zijn omgeving. Als je altijd alles voor een ander doet, ontnem je aan die persoon de kans om zelf te doen en maak je hem afhankelijk.

Tips om thuis dit bevergedrag duidelijk te maken aan je kind :

- cadeautjes maken en geven
- helpen bij een les of huistaak
- je kind zelfstandig kleine taakjes laten uitvoeren, bv. opruimen van speelgoed
- zorgzaam omgaan met spullen

De pauw is fier en toont zich graag

- Hij toont zijn talenten.
- Hij is trots op zichzelf.
- Hij is blij met de complimentjes die hij krijgt.

Op school :

- Op school hebben we aandacht voor de talenten van de kinderen. Niet alleen taal of wiskunde, maar ook sport, techniek, creativiteit, samenwerken, muziek,... het komt allemaal aan bod in onze talentenwerking.

Tips om thuis dit pauwengedrag duidelijk te maken aan je kind :

Wie zich goed voelt, durft zich te tonen. Fier zijn, betekent dat je welbevinden goed is, dat je geen faalangst hebt en vertrouwen hebt in je eigen kunnen. Het welbevinden is een belangrijke voorwaarde om op school, thuis, in de sportclub of op de jeugdbeweging je plaats te durven innemen.

- Heb oog voor de talenten van je kind, moedig het aan.
Zo vergroot je het zelfvertrouwen.
- Maak daarom dagelijks even tijd om naar je kind te luisteren. Toon belangstelling voor zijn belevenissen op school, de sportclub, de muziekacademie...
Dit is voor een kind levensnoodzakelijke aandacht die nergens te koop is.
- Geef je kind regelmatig een compliment, wat heel stimulerend werkt.

De wasbeer deelt complimenten uit.

- Hij geeft een pluim aan een ander.
- Hij bewondert wat jij kan of doet.

Op school :

- We leren elkaars talenten waarderen.
- We geven complimentjes.

Tips om thuis dit wasberengedrag duidelijk te maken aan je kind :

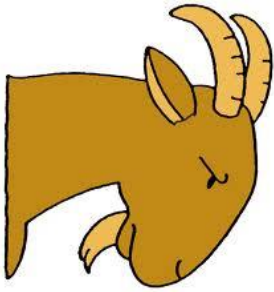
Meestal vinden we het vanzelfsprekend dat een kind doet wat van hem verlangd wordt en geven we alleen opmerkingen wanneer het misloopt. **Belangrijk is dat je aan je kind zegt wat je waardeert:**

- zijn inzet : thuis, op school, in de sportclub....
- zijn beleefdheid
- het feit dat hij zorg draagt voor zijn spullen
- het feit dat hij respect heeft voor andermans eigendom

Doordat je benoemt wat je waardeert in je kind, vergroot je het zelfvertrouwen. Het geeft je kind, maar zeker ook jezelf, een positief gevoel.

- 'Dat heb je schitterend gedaan !'
- 'Dat was een prachtige voorzet!
- 'Ik vond het fijn van je dat je me zo goed geholpen hebt'
- 'Wat knap van je dat je dit al zelf kan !'
- 'Wat zie je er goed uit !'
- 'Kom eens hier, dat ik je eens knuffel....'

Van af en toe een pluim, krijgen kinderen (maar ook volwassenen) vleugels !

De steenbok durft nee zeggen

- Hij durft en kan 'neen' zeggen ook als de anderen vinden van niet.
- Hij laat zich niet overhalen.
- Hij komt op voor zichzelf.

Op school:

- We hebben een pestactieplan op school. Tegen uitsluiten, zeggen we "NEE"
- We leren de kinderen het "STOPGEBAAAR " zodat ze kunnen aangeven wat ze niet willen.
- Het is zowel voor jezelf als voor anderen belangrijk dat je dit leert. Je moet op een gepaste wijze kunnen opkomen voor wat je graag wil.

Tips om thuis dit steenbokgedrag duidelijk te maken aan je kind :

- Een peuter van 2,5 jaar, die volop in de koppigheidsfase zit, is bezig grenzen te verkennen, zijn eigenheid te ontdekken. 'Neen, ik kan dat zelf!', zegt je kind als je wil helpen bij bv. het aankleden, het eten, het smeren van een boterham. Hiermee geeft het kind aan dat het niet wil betutteld, bemoederd worden. Oudere kinderen zullen je bv. op een bepaald moment duidelijk maken dat zij geen kusje meer willen aan de schoolpoort, dat ze zelf willen kiezen welke kleren, schoenen en kapsel ze dragen, enz...
- Praat met je kind over het weerstandsgedrag dat het stelt in bepaalde situaties, zodat duidelijk wordt wat er precies aan de hand is.
- Het project in het 6de lj. laat de kinderen oefenen in het weerstaan aan groepsdruk (roken, drinken, drugs, computer....)

De havik vertelt wat er niet correct is

- Hij wijst eerlijk en correct op fouten.
- Hij vecht voor rechtvaardigheid.
- Hij is ook kritisch op zichzelf.

Op school :

- We leren de kinderen om kritisch te zijn voor zichzelf. We bespreken wat goed is en waarin ze nog kunnen groeien.
- We houden samen toezicht op het nakomen van de gemaakte afspraken.
- We leren kinderen dat ze niet alles voor waar moeten aannemen.

Tips om thuis dit havikgedrag duidelijk te maken aan je kind :

Geweld kan je niet toestaan. Dit is duidelijk, maar vaak heel moeilijk. Grijp daarom tijdig in en leer het kind zichzelf te beheersen. Leer hem correct te reageren. Zet duidelijke grenzen: dit mag, dat mag niet en wees consequent! Geef eventueel een uitlaatklep voor zijn 'boze' gevoel; zet hem even apart, geef hem voldoende tijd en ruimte om zijn energie kwijt te spelen, laat hem lid worden van een sportclub,...

- Het is vanzelfsprekend dat je als ouder je kind op fouten moet wijzen.
- Maar veel hangt af van de manier waarop dit gebeurt. Hierin kunnen wij model staan voor onze kinderen .
- Wanneer je als ouder positieve en opbouwende kritiek geeft, leert je kind hoe je zoiets doet. Je kritiek komt aan als je ook het goede benoemt en niet alleen het foute.
- Bij opmerkingen naar het kind toe, veroordelen we steeds zijn GEDRAG, nooit zijn PERSOON ! We zeggen : "Nu gedraag je je zoals een slechtgezinde leeuw". Dat is duidelijk en minder kwetsend dan : "Jij ben een baas"
- Gulden regel die geweld begrenst voor kinderen en volwassenen :
DOE BIJ EEN ANDER NIET AAN WAT JE ZELF NIET WIL !